

El diagnòstic precoç, meta clau del pla integral contra els trastorns mentals

Un gran pacte defineix les accions per a la integració de les persones afectades

A. CERRILLO
Barcelona

Aconseguir un diagnòstic precoç i millorar les accions de prevenció dels col·lectius més vulnerables (nens, adolescents i joves) són alguns dels objectius clau del Pla integral d'atenció a les persones amb trastorn mental i addiccions, presentat ahir en un acte presidit pel president Artur Mas. El nou model d'atenció a la salut mental dóna un nou pas a l'enfocament amb què s'aborda aquest col·lectiu, per donar prioritat a una visió interdisciplinària. No es tracta de cercar una solució unilateral farmacològica, sinó d'incorporar les diverses dimensions que envolten els casos (mèdica, social, residencial o laboral) per aconseguir la integració de les persones afectades.

El pla és fruit d'un treball conjunt en què han participat entitats i institucions que presten aquests serveis; associacions de malalts i familiars, i els diferents departaments relacionats de la Generalitat. L'Administració autonòmica assumeix aquesta visió integral, i per això es recull un llarg llistat d'actuacions de caràcter transversal, que han d'aplicar els diversos departaments (Salut, Benestar i Família, Empresa i Ocupació...). "perquè hi hagi una coordinació i una acció conjunta", explica Joan Orrit, vocal president del Consell de Salut Mental de La Unió dels centres que presten aquesta atenció.

Així, al llarg d'aquest any la Conselleria de Benestar Social i Família modificarà el procediment del finançament mitjançant el qual aquestes persones accedeixen a un habitatge o pis assistit quan ho necessiten com a lloc substitutiu de la llar. Fins ara, l'accés a l'habitatge depenia de les subvencions particulars als afectats, la qual cosa complicava la gestió. Ara s'introdueix una nova fórmula de residències i pisos concertats entre Benestar i les

Artur Mas, entre Boi Ruiz i Xavier Trabado, president de la Federació de Salut Mental de Catalunya

institucions acreditades amb aquestes places disponibles. El pla concedeix una gran importància a les accions i campanyes públiques per lluitar contra l'estigmatització que pateixen els malalts mentals. "Aquest tipus de campanyes són necessàries per no distorsionar la vida d'aquests joves i perquè no perdin pista en la seva evolució formativa", explica Joan Orrit, que també és director general del centre Benito Menni Complex Assistència a Salut Mental.

La demonització és un problema especialment greu per a les persones que al llarg de la seva vida tenen alguna relació amb el sistema judicial. "Cal millorar l'aten-

Quant a l'accés a pisos assistits, en lloc de subvencions hi haurà concerts per a les places disponibles

ció a les persones que tenen alguna relació amb la justícia, perquè són malalts, no delinqüents", afegeix aquest expert.

A Europa, els trastorns comporten uns costos estimats entre el 3% i el 4% del PIB, derivats de la discapacitat, la pèrdua de productivitat o els costos socials. La probabilitat de patir un trastorn mental era del 12,4% en la població catalana a partir de 15 anys. La depressió és el diagnòstic prevalent. Els seus costos són del 0,4% del PIB català segons dades del 2006.●

ESTRATÈGIES I MESURES PER EVITAR EXCLUSIONS

LLUITAR CONTRA L'ESTIGMA

- Cal intensificar les accions i campanyes contra l'estigma de les persones que pateixen malalties mentals, per tal d'afavorir-ne la igualtat d'oportunitats i per respectar-ne la dignitat.
- Ja s'han fet campanyes a la televisió i la ràdio públiques per humanitzar el retrat social d'aquestes persones.

DRETS DEL PACIENT

- Els drets dels pacients han de ser garantits en l'assistència: confidencialitat, intimitat,

d'informació i de garanties d'una cura correcta quan hi hagi episodis d'agressions involuntàries.

- S'ha de garantir l'aplicació de bones pràctiques sobre contenció física quan reben assistència.
- El Departament d'Interior continuarà la formació dels cossos de seguretat per afrontar aquestes situacions.

CAPACITACIÓ DE FAMÍLIES

- Cal millorar la capacitat que es dóna a les famílies que tenen a càrrec seu un pacient.

Es tracta de "capacitar-les, amb criteris perquè siguin actives i puguin ajudar", diu Joan Orrit.

- Ja s'han desenvolupat proves pilot a la comarca del Vallès i els resultats demostren que hi ha una millora en l'atenció.
- "És necessari que hi hagi gent que sàpiga, que ajudi i que sigui a prop", diu Joan Orrit.

ATENCIÓ I INTEGRACIÓ

- Per aconseguir una integració comunitària, aquests pacients poden estar en famílies, en cases o residències compar-

tides, però sempre aplicant criteris que els permetin la màxima autonomia possible.

- S'han de desplegar línies d'actuacions d'orientació comunitària, amb la col·laboració també d'Ensenyament i Cultura.
- Els models d'inserció laboral han de tenir en compte les particularitats de les persones amb trastorn mental i la seva qualificació professional i el desenvolupament dels seus itineraris professionals.
- Ha de millorar l'atenció psiquiàtrica a les persones privades de llibertat.